

BESLUIT FLORA- FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit : 18 juni 2014

Onderwerp : Flora- en faunawet - zaaknummer 2014-008263 – wbe
Overbetuwe Oost

Activiteit/betreft : schadebestrijding van ekster en vlaamse gaai in Fruitteelt te weten
pit- en steenvruchten binnen het werkgebied wildbeheereenheid
Overbetuwe Oost

Verlenen/afwijzen : Verlenen

Aanvrager : Wild beheereenheid Overbetuwe Oost, Hendrik Braamstraat 2
Gendt

Zaaknummer : 2014-008263

Ontheffing Flora- en faunawet (hierna Ffw) artikel 68 voor schadebestrijding van ekster en vlaamse gaai

I GEGEVENS

a Aanvraag

Gegevens

Op 21 mei 2014 ontvingen wij een aanvraag van Wild beheereenheid Overbetuwe Oost dhr. J. Teunissen voor een ontheffing Ffw artikel 68 voor het bestrijden van schade veroorzaakt door de ekster en de vlaamse gaai aan fruitteelt op percelen gelegen binnen het werkgebied wildbeheereenheid Overbetuwe Oost.

De aanvraag betreft:

- aangevraagde soort(en): de ekster en de vlaamse gaai;
- schade/overlast aan: pit- en steenvruchten;
- locatie: werkgebied wildbeheereenheid Overbetuwe Oost;
- periode aanvraag: mei t/m november t/m 2014;
- preventieve maatregelen: verjagen, angstgeluiden, linten, gaskanon, knalpistool, vuurwerk, ronddraaiende bollen en roofvogelvliegers;
- aangevraagde middelen: geweer.

Voorgaande ontheffingen

Aan de wbe Overbetuwe Oost zijn eerder de volgende ontheffingen voor schadebestrijding van vlaamse gaai in fruit verleend;

- in 2010 en 2011 alleen op percelen met peren (zaaknummers: 2010-013478 en 2011-011533).
- in 2012 is ontheffing verleend (zaaknummer 2012-013616) alleen op percelen met peren te Lingewaard.

b Wetgeving en provinciaal beleid

Op grond van de artikelen 9 en 10 van de Ffw is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te verontrusten, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen. De ekster (*Pica Pica*) en de vlaamse gaai (*Garrulus glandarius*) worden beide aangemerkt als een beschermde inheemse diersoort.

Vrijstelling op grond van artikel 65 Ffw

In artikel 65 Ffw is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur beschermde inheemse diersoorten worden aangewezen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd en in het gehele land of in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. De ekster is als zodanig aangewezen, de vlaamse gaai niet.

Voor deze soorten kan bij ministeriële regeling, dan wel provinciale verordening, worden toegestaan dat de grondgebruiker handelt in afwijking van het bepaalde in de artikelen 9 t/m 12 van de Ffw ter voorkoming van belangrijke schade indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en geen afbreuk gedaan wordt aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De ekster staat op de Provinciale vrijstellingsverordening. Eksters mogen daarom in het kader van schade aan landbouwgewassen alleen opzettelijk verontrust worden.

Ontheffing op grond van artikel 68 Ffw

Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, kunnen Gedeputeerde Staten, voor zover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, 72, vijfde lid, en 74 van de Ffw:

- a in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d ter voorkoming van schade aan flora en fauna of;
- e met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

In onderhavig geval wordt ontheffing gevraagd vanuit het belang genoemd onder c.

Faunabeheerplan

Een ontheffing wordt in beginsel verleend aan een faunabeheereenheid (FBE) op basis van een faunabeheerplan. Indien, gelet op de aard of omvang van de te verrichten handelingen, de noodzaak voor een faunabeheerplan of tussenkomst van een FBE ontbreekt dan wel het gebied waar de handelingen worden verricht, niet is gelegen in een gebied waarover de zorg van een FBE zich uitstrekt, kan de ontheffing ook aan anderen dan een FBE worden verleend. Het betreffende Faunabeheerplan Rivierenland bevat geen onderdeel voor het bestrijden van schade veroorzaakt door de ekster en de vlaamse gaai aan fruitteelt.

Provinciaal schadebestrijdingsbeleid

De Nota Flora- en faunabeleid, deel II Faunabeheer en schadebestrijding, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland op 16 oktober 2002 is per 21 augustus 2012 vervangen door de Kadernota Faunabeleid. In deze Kadernota wordt ten aanzien van de vlaamse gaai en ekster geen specifiek beleid bepaald. Aangegeven is wel dat er nog concrete beleidsregels zullen volgen. Tot die tijd zullen we - voor zover relevant en actueel- aansluiting zoeken bij hetgeen is bepaald in de Nota Flora- en faunabeleid uit 2002.

In deze nota is met betrekking tot de vlaamse gaai en de ekster het volgende opgenomen. Aanvullend op de vrijstelling kan op basis van een faunabeheerplan ontheffing worden verleend voor afschot van ekster op (overige) schadegevoelige percelen. Waar historische schadegegevens ontbreken kan volstaan worden met het aannemelijk maken van de dreiging van schade.

De vlaamse gaai ten slotte doet zo incidenteel schade dat ontheffingverlening op voorhand niet aan de orde is. Wel zullen Gedeputeerde Staten overwegen een ontheffing voor afschot te verlenen wanneer zich belangrijke schade voordoet.

c Procedure

Aangezien er in de Flora- en faunawet niet naar een specifieke afhandelingsprocedure wordt verwezen, zijn de algemene bepalingen betreffende besluiten van hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

d Advies Faunafonds

Eind vorig jaar (oktober 2013) ontvingen wij van het Faunafonds het volgende advies betreffende de onderhavige soorten voor schade aan fruitteelt op percelen gelegen binnen het werkgebied van een andere Wildbeheereenheid (Tielerwaard Oost) in het rivierengebied:

"Van de in Nederland algemeen voorkomende diersoorten gaai en ekster is bekend dat zij belangrijke schade kunnen aanrichten aan rijpend fruit, waarbij het vaak zo is dat genoemde diersoorten slechts voor een deel verantwoordelijk zijn voor de schade, naast mezen en andere zangvogels. Dit wordt ondersteund door voldoende schadehistorie. Voorts is het Faunafonds bekend, dat het toepassen van preventieve maatregelen om schade door genoemde vogelsoorten te voorkomen of beperken niet het gewenste effect te zien geeft, aangezien vogels snel wennen aan de aanwezigheid van preventieve middelen. Gelet op het talrijke voorkomen van de vogelsoorten gaai en ekster in Nederland en het feit dat het toepassen van preventieve maatregelen op deze vogels geen effect heeft, zal het doden van enkele van de schade veroorzakende exemplaren ter ondersteuning van de verjaging, geen negatieve gevolgen hebben voor de gunstige staat van instandhouding van beide soorten. Daarom adviseert het Faunafonds ons de gevraagde ontheffing te verlenen voor de gronden gelegen binnen de gemeente (Tiel), voor de daarbij voorgestelde periode".

II BELANGENAFWEGING

Op grond van artikel 68 van de Ffw kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 9 en 10. Dit ter voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door de ekster en de vlaamse gaai aan fruitteelt indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk gedaan wordt aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De toetsingscriteria zijn:

- Is er sprake van **schade**?
- Zijn er **andere bevredigende oplossingen**?
- Is de **gunstige staat van instandhouding** van de te bestrijden soort in gevaar?

1 Schade

Dreiging van belangrijke schade dient bij voorkeur met historische gegevens te worden onderbouwd. Als definitie voor belangrijke schade hanteren wij tenminste € 250,- per geval.

Uit de gegevens van het Faunafonds blijkt, dat er de afgelopen vijf jaar sprake is van een melding van schade van meer dan € 250,- per geval met betrekking tot **eksters** ten aanzien van appels en peren binnen het werkgebied van de wildbeheereenheid Overbetuwe Oost ondanks de toegepaste verjaging en wel in 2012 van € 945,- te Bommel gemeente Lingewaard.

Voor wat betreft **vlaamse gaaieren** is volgens het Faunafonds in 2008 en 2009 op percelen te Huissen gemeente Lingewaard belangrijke schade getaxeerd. In 2010 is in het kader van een controle bezoek van de provincie geconstateerd dat er sprake is van schade door gaaieren. In 2008 is schade door vlaamse gaaieren getaxeerd op € 765,- en in 2009 op € 469,- ondanks de ingezette verjagingsmiddelen.

Er is geen schadehistorie voor schade aan andere pitvruchten en steenvruchten.

Conclusie

Er is sprake van voldoende schadehistorie van ekster en vlaamse gaai in de gemeente: Lingewaard binnen het werkgebied van de wbe Overbetuwe Oost. Het overgrote deel van het werkgebied van de wbe Overbetuwe Oost bestaat de gemeente Lingewaard (en een klein stukje van de gemeente overbetuwe) en wel in appels en peren.

2 Andere bevredigende oplossingen

De door het Faunafonds aanbevolen middelen vlaggen, linten en een vogelafweerpistool ingezet. Ondanks inzet van deze verjagingsmiddelen was er nog steeds sprake van belangrijke schade aan het fruit en waarvoor door het Faunafonds tegemoetkomingen zijn betaald. Het is een bekend gegeven dat kraaiachtigen zoals de Ekster en de Vlaamse gaai snel wennen aan akoestische en visuele middelen. De middelen die ingezet worden door de fruittelers kunnen daarom niet als bevredigend worden gezien.

Conclusie

Met betrekking tot eksters en vlaamse gaaien is er geen sprake van een andere bevredigende oplossing.

3 Gunstige staat van instandhouding

De ekster staat op de provinciale verordening als bedoeld in artikel 65 Fw en kan daarom het hele jaar opzettelijk verontrust worden ter voorkoming van de in artikel 65 Fw genoemde schade. Voor de soorten op deze vrijstellingslijst geldt dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het betreft talrijk voorkomende soorten, die met regelmaat schade veroorzaken.

De landelijke populatie van de Vlaamse gaai is de laatste jaren vrij stabiel en ligt tussen de 40.000 - 60.000 paar. Afschot van een beperkt aantal vlaamse gaaien door verlening van de gevraagde ontheffing doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Conclusie

Het doden van eksters en vlaamse gaaien op grond van onderhavige ontheffing doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten.

Conclusie toetsingscriteria

Op basis van de toetsingscriteria is er voldoende grond om de gevraagde ontheffing voor de Ekster en de Vlaamse gaai met het geweer binnen het werkgebied van de wildbeheereenheid Overbetuwe Oost voor de gemeente Lingewaard te verlenen voor pitvruchten te weten appels en peren. Deze mag alleen gebruikt worden in combinatie met preventieve maatregelen zoals geadviseerd door het Faunafonds en die in voldoende mate worden ingezet. Het besluit is conform het gegeven advies van het Faunafonds in een soortgelijk gevallen.

III BESLUIT

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND hebben besloten op grond van de Flora- en faunawet artikel 68 en gehoord het Faunafonds;

GEEN ONTHEFFING te verlenen voor steenvruchten;

ONTHEFFING te verlenen aan:

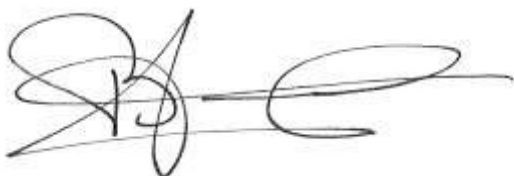
Wildbeheereenheid Overbetuwe Oost

Van het gestelde in de artikelen 9 en 10 van de Flora- en faunawet, voor het verontrusten, opsporen, bemachtigen en doden van de beschermde inheemse diersoort de ekster en de vlaamse gaai met geweer op percelen gelegen binnen het werkgebied van de Wildbeheereenheid- Overbetuwe Oost in de gemeente Lingewaard voor de periode heden t/m 30 november 2015 ter voorkoming en beperking van schade aan fruitteelt te weten appels en peren.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden.

- 1 Van deze ontheffing mag uitsluitend gebruikgemaakt worden door jacht(akte)houders. De jacht(akte)houder moet aangesloten zijn bij voornoemde rechtspersoon, heeft schriftelijke toestemming van de grondgebruiker(s) en heeft een door ontheffinghouder afgegeven en gewaarmerkt afschrift van de onderhavige ontheffing en met inachtneming van het volgende.
In de machtiging van ontheffinghouder gedagtekend en ten hoogste een jaar geldig staan tenminste vermeld:
 - de persoonsgegevens van de gebruiker;
 - de periode waarvoor deze toestemming geldt;
 - de te gebruiken middelen;
 - een omschrijving van de schadepercelen inclusief ligging, gegevens betreffende grondgebruik
 - de betreffende diersoort.De geldigheidsduur van de machtiging dient binnen de ontheffingsperiode te vallen. Het uitvoeren van bestrijdingsmaatregelen dient te geschieden met inachtneming van de voorwaarden en beperkingen genoemd in de onderhavige ontheffing en machtiging.
- 2 Het toegestane middel mag uitsluitend aangewend worden op percelen met appels en peren en in een zone van 25 meter hieromheen. De schriftelijke toestemming van de grondgebruiker is niet vereist als de grondgebruiker zelf bij de uitvoering aanwezig is.
- 3 Er moeten tenminste twee preventieve middelen worden ingezet, waarvan één fysiek en één akoestisch middel zoals aanbevolen door het Faunafonds.
- 4 Afschot is toegestaan tot **maximaal 5 vogels** per dag per schadeperceel.
- 5 Gegevens van ringen die aan poten van vogels worden aangetroffen moeten met een nauwkeurige opgave van plaats en datum van vangst van de betreffende vogels gezonden worden aan het Vogeltrekstation Arnhem, Postbus 40, 6666 ZG Heteren.
- 6 De ontheffinghouder dient ervoor zorg te dragen dat uiterlijk binnen veertien dagen na afloop van elke afschotperiode (mei t/m november) schriftelijk verslag wordt gedaan aan ons college van het gebruik van deze ontheffing. Hiervoor moet het bijgevoegde rapportageformulier gebruikt worden (zie bijlage).
Hierin worden tenminste vermeld:
 - ondernomen acties en het effect daarvan (datum en resultaat);
 - een opgave per dag van wat op grond van deze ontheffing is bemachtigd gedood;
 - een opgave van de desondanks ontstane schade.Dit formulier kunt u digitaal indienen bij Post@gelderland.nl onder vermelding van het zaaknummer van de onderhavige ontheffing.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl). U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation", ook opvragen bij het Provincieloket via telefoonnummer (026) 359 99 99.